

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

III. évfolyam, 11. szám

Bemutatkozás

Hírlevelünk - a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal [Miskolci Irodájának](#) munkatársai és a Herman Ottó Tudományos Egyesület tagjai szerkesztésében - Észak-Magyarország megyei műemléki- és kulturális eseményeinek bemutatására törekszik. Rövid információkat, híreket közlünk régiókról és mindarról, ami az Önök érdeklődésére számot tarthat. Megjelenése minden hónap első felében várható.

Természetesen kérdéseiket, témafelvetéseiket örömmel várjuk az alábbi e-mail címekre:

h.o.t.e.@freemail.hu

hil.di@freemail.hu (Hajdú Ildikó)

Ugyanezen címen Ön és ismerősei bármikor fel- vagy bánatunkra akár le is jelentkezhetnek hírlevelünkről.

Megrendelése ingyenes, kérjük adja tovább hírét ismerőseinek.

A TARTALOMBÓL...

Hírek

Újra kiírják az AVOP LEADER+ pályázatokat
Kultuális Örökségvédelmi Konferencia volt Sárospatakon

Aktuális rendezvények, konferenciák

Műemléki Beszélgetések – Koleszár Krisztián: Temetők a Galyaságban és mellékén
Az ásványok és az ember a mai Magyarország területén a XVIII. század végéig. Fókuszban az ásványi anyag
Mario Jurisic: The Croatian Apoxyomenos – An Athlete from the Adriatic - előadás
Tóth J. Attila: Hajók nyomában a Dráva és a Duna mélyén – előadás
Kriminalexpo 2006 – Műkincsvédelmi konferencia
Könyvbemutató: Kőfaragók műhelyitkai

Miskolci rendezvények

Ajánló

Czetz Balázs- Szűts István Gergely (szerk.): A Jelenkortörténet útjai 1. Politika és társadalom, Miskolc, 2006.
Dolgozatok az Erdélyi Múzeum érem- és régiségtárából

Pályázatok

Cikória Program - pályázat webes megjelenésre

Impresszum

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

HÍREK

ÚJRA KIÍRJÁK AZ AVOP LEADER+ PÁLYÁZATOKAT

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium az AVOP-3.5.2 program keretében ismét pályázatot hirdet civil szervezetek, önkormányzatok és vállalkozók számára, helyi vidékfejlesztési terv megvalósítására.

Azért, hogy az AVOP LEADER+ program keretében, a helyi akciócsoportok által elnyert források teljes mértékben felhasználhatók legyenek, az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága jóváhagyta a helyi pályázati felhívások újbóli megnyitását. A felhívásokat az eredeti pályázati felhívással teljesen azonos módon teszik közzé.

Beadási határidő: 2006. november 24. (Pályázatfigyelő)

Bővebb információ:

1051 Budapest, Szent István tér 11/B; - Magyarországi LEADER Központ

E: leader@leader.co.hu

I: <http://www.fvm.hu> , <http://www.leaderkozpont.hu>

T: (06 1) 302-1824

Kulturális Örökségvédelmi Konferencia volt Sárospatakon

Az erdélyi és felvidéki református egyházakkal korábban már sikeresen lebonyolított lelkészképzések mintájára, idén október 3-án és október 10-én a Tiszáninnen Református Egyházkerület a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Társadalmi Kapcsolatok Igazgatóságával közösen rendezte meg az első hazai lelkészképző örökségvédelmi konferenciákat. A rendezvénynek a történelmi hagyományokban bővelkedő Sárospataki Református Teológiai Akadémia adott otthont...

A képzés célja volt, hogy a kiemelkedően értékes református műemlék templomokért, egyházi műtárgyakért felelős lelkészek, gondnokok, gyűjteményi szakemberek műemlékvédelmi, régészeti- és műtárgyvédelmi szakmai ismereteket szerezhessenek, ilyen irányú ismereteiket bővíthessék.

Október 3. központi témája az épített örökség, műemlék templomaink voltak. A képzés gyakorlati kérdésekre kívánt választ adni, ill. választ találni, így szó esett többek között az épületek legjellemzőbb károsodásairól, az épületkutatás jelentőségéről és módjairól, történeti épületszerkezetekről. A rendezvény különös aktualitását adta az egyházkerület épület- és ingatlan kataszteri nyilvántartásának jelenleg is folyamatban lévő összeállítása, melynek készítési menetéről és tartalmáról Nagy József András építész tájékoztatta a jelenlévőket. A Kulturális Örökségvédelmi

Hivatal munkájáról, és a jövőben egy nyitottabb szakmai kapcsolat kiépítésének lehetőségéről Paszternák István irodavezető beszélt, melynek szükségességét mindkét fél megerősítette.

Október 10-e előadásorozata az egyházi iratokat, könyveket, klenódiумokat, bútorokat, textíliákat magába foglaló tárgyi örökséggel foglalkozott, ahol külön figyelmet szenteltünk az egyházi levéltári anyag és könyvtár rendezésére, gondozására, hiszen e tárgytípus minden parókián megtalálható. Az egyházi kulturális javak jelenleg is folyamatban lévő revíziójáról Turok Margit (KÖH Műtárgyfelügyeleti Iroda) adott részletes tájékoztatást és körvonalazta az eddig elvégzett munkák eredményeit.

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

Mivel a református egyházban az épületek, liturgiai kellékek túlnyomó része gyülekezeti tulajdonban van, az értékek megőrzésénél és felújításánál a legnagyobb szerep a lelkészekre és a presbitériumra hárul. Problémát jelent azonban, hogy kisebb falvak elnéptelenedő gyülekezetei nincsenek tisztában azzal, hogy ingó értékeiknek a nagyobb biztonságot és szakértelmet garantáló gyűjteményekben történő elhelyezése nem érinti a gyülekezet tulajdonjogát. Erre több előadó is felhívta a figyelmet.

Az előadások anyagáról és a hozzájuk kapcsolódó jegyzetekről CD készült, amely a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Teleki László Alapítvány kiadásában, 2004-ben megjelent „Útmutató épített és tárgyi örökségünk megóvásához” című kiadvány digitális változata. A CD-ből a kurzus végén minden résztvevő kézhez kapta saját példányát.

A rendezvény mindkét fél értékelése, véleménye szerint sikeresnek mondható (a magyarországi történelmi egyházak és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal az elmúlt időkből nem kimondottan felhőtlen viszonya ellenére). Egy-egy konferencia-napon 60 – 70 lelkész vett részt, akik személyesen teheték fel kérdéseiket, és a szakemberekkel közösen kereshettek megoldást parókiájukat érintő egyedi problémáikra is. A későbbi, személyesebb jellegű kapcsolattartást az is segíti, hogy a KÖH Miskolci Irodája és a Herman Ottó Tudományos Egyesület által közösen szerkesztett, elektronikus „Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél”-re többen feliratkoztak.

Forrás: www.tirek.hu

AKTUÁLIS RENDEZVÉNYEK, KONFERENCIÁK

Tisztelettel meghívjuk Önt és Barátait a *Herman Ottó Tudományos Közhasznú Egyesület* és a *Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Irodájának* alábbi közös rendezvényére :

MŰEMLEKI BESZÉLGETÉSEK Előadássorozat a sokszínű műemlékvédelemről

KOLESZÁR KRISZTIÁN **Temetők a Galyaságban és mellékén**

Népi temetkezési kultúra

2006. november 29.
szerda 16.00 óra

Helyszín: Herman Ottó Múzeum kiállítási épülete, Miskolc, Papszer 1.

Kapcsolattartó:

Hajdú Ildikó

Mobil: 06/70-515-7997

E-mail: h.o.t.e.@freemail.hu

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél
2006. november

A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat

Búvárrégészeti Szakosztálya

Tisztelettel meghívja Önt

Mario Jurišić: The Croatian Apoxyomenos - An athlete from the Adriatic
valamint

Tóth J. Attila: Hajók nyomában a Dráva és a Duna mélyén
című előadásaira

A program a Magyar Nemzeti Múzeumban kerül megrendezésre

2006. 11. 29.-én 15 órai kezdettel

**Az ásványok és az ember a mai Magyarország területén
a XVIII. század végéig
Fókuszban az ásványi anyag**

Előadóülés a Miskolci Egyetemen
2007. március 2. (péntek)

Rendező:
Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara

Társrendezők:
Herman Ottó Múzeum
Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtan-Geokémiai Szakosztálya
OMBKE Egyetemi Osztálya

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

Előadóülés egy áttekintő előadással, illetve felkért előadókkal az alábbi tematikában (25 perces előadások, 5 perc hozzászólási lehetőséggel).

Az előadásokhoz a nagy témák egyes szeleteit bemutató poszterszekció kapcsolódik.

1. Áttekintés az ásványi nyersanyagok felhasználásáról a mai Magyarország területén a XVIII. század végéig (anyagtípus, korszak, lelőhely, felhasználási mód) (Zsámboki László, ME és Szakáll Sándor, ME-HOM).
2. Kőeszköz-nyersanyagok (T. Biró Katalin, MNM)
3. Ásványi eredetű festékek (Sajó István, MTA KKK és Kecskeméti Tibor, MTM)
4. Kerámia nyersanyagok, kerámiák (Szakmány György, ELTE)
5. Ércék és kohósalakok (Molnár Ferenc, ELTE)
6. Üvegek és üveg mázak (Fórizs István, MTA GKKI)
7. Építészeti kőanyagok (Török Ákos, BME)
8. Drágakövek (Papp Gábor, MTM)

Várjuk az érdeklődők jelentkezését a fenti témák egyes részleteit bemutatni hivatott poszterszekcióba. A poszterek mérete legfeljebb A0-s. A konferencia előadásainak anyaga a „Miskolci Egyetem Közleményei, A. sorozat. Bányászat” c. folyóiratában jelenik meg. A poszterrel jelentkezők max. 2 oldalnyi kivonatot közölhetnek.

A poszterelőadások jelentkezési határideje: **2006. december 20.**

Jelentkezési cím (Szakáll Sándor): askszs@gold.uni-miskolc.hu.

A poszterükről kivonatot megjelentetni szándékozó jelentkezők részletes tájékoztatást kapnak a 2007. január 30-ig beküldendő kivonat formai követelményeiről.

Kriminalexpo 2006 Műkincsvédelmi konferencia

a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és az Országos Rendőr-Főkapitányság szervezésében, a Francia Köztársaság Nagykövetségének és a Budapesti Francia Intézetnek a támogatásával.

A hazai közönség és a szakma előtt sem ismeretlen és nem szokatlan az olyan híradás, ami jelentős festmények lopásáról, múzeumok, műemlék templomok és régészeti lelőhelyek kifosztásáról, vagy az országból kicsempészett értékes műkincsekről szól. Az okozott kár eszmei, kulturális értelemben felbecsülhetetlen. Forintban kifejezve pedig esetenként a tíz vagy akár százmilliós nagyságrendet is eléri.

Ebben az évben – a Kriminalexpo keretében – a fenti címmel kerül megrendezésre az a konferencia melyen magyar, és külföldi előadók foglalkoznak e fontos témával, különös figyelmet szentelve a műkincsek, a kulturális javak, a nemzeti kincs védelmének, és a bűnüldözési tapasztalatoknak valamint a megelőzés kérdéseinek. A cél elsősorban az, hogy a témára felhívjuk az állami döntéshozók és a műtárgytulajdonosok figyelmét, bemutatva az érdekelt felek lehetőségeit, terveit, melyek az eredményesebb közös fellépést is szolgálják. A konferencia jelentőségét emeli, hogy ez év tavaszától tárgyalások folynak a francia felekkel az általuk használt, nemzetközileg is elismert lopott műtárgy nyilvántartó és kereső számítógépes rendszer (Treima 2) hazánkba történő átvételéről. A hazai érintett hatóságok (ORFK, VPOP, KÖH) idén márciusban kötött háromoldalú együttműködési megállapodása képezi az alapját annak a közös döntésnek, hogy a Treima 2 magyarországi honosítása a 2007. év folyamán megtörténhessen. A tárgyalások jelen állapotában az adatbázis már a szélesebb közönség számára is bemutatható, hiszen a francia helyzettől eltérően hazánkban az adatbázis – megfelelő részeinek – használata (Interneten keresztül) a teljes nyilvánosság számára is elérhető lesz.

Az egynapos konferencia délelőtti ülészaka az állami, hatósági szereplőket mutatja be, a hazai résztvevőket (VPOP, ORFK, KÖH, OKM) kiegészítve három francia előadással, melyek a Treima 2 „élesben” történő ismertetését, valamint a francia múzeumok biztonságát, vagyonvédelmét ölelik fel. A délutáni ülészaka

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

a társadalmi és üzleti szereplőké: érintve a hazai nagy múzeumok és kiállítások biztonságát (Szépművészeti Múzeum), az aukciós házak, műkereskedők, magángyűjtők szempontjait (Kieselbach Tamás), az igazságügyi szakértés témakörét (Einspach Gábor), valamint a történelmi egyházak, mint műtárgytulajdonosok sajátos területét (katolikus és református felekezetek). A kép teljessége érdekében lehetőséget kellett teremteni a biztosítói terület eszközei számára is (Allianz Hungária Biztosító Zrt.), továbbá a vagyonvédelmi szakterület üzleti képviselőinek is (B-Consulting Kft, Persecutor Vagyonvédelmi Kft.).

A konferencia programját ajánljuk a közgyűjtemények, a műkereskedők, a műtárgytulajdonosok, műgyűjtők, a szakújságírók, a műtárgyak biztonságával foglalkozó szolgáltatók és valamennyi érdeklődő figyelmébe.

A megelőzés, az informatika és az együttműködés szerepe nemzeti kincseink védelmében

Hunguest Hotels – Európa Kongresszusi Központ

(1021 Budapest, Hárshegyi u. 5-7)

2006. november 29.

– belépés díjtalan –

9.00 – 13.00	levezető elnök: Dr. Deme Péter társadalmi kapcsolatok igazgatója, KÖH	délelőtti ülés: állami szereplők
9.00 – 9.10	Dr. Varga Kálmán a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke	köszöntés
9.10 – 9.30	Dr. Bencze József vezérőrnagy, rendészeti főigazgató, VPOP	A kulturális javak csempészete elleni fellépés és a kulturális értékek határokon átnyúló forgalmának ellenőrzése
9.30 – 9.50	Dr. Buzinkay Péter műtárgyfelügyeleti irodavezető, KÖH	A hivatali, hatósági műtárgyvédelem lehetőségei
9.50 – 10.10	Vukán Béla vezető-főtanácsos, Nemzeti nyomozó Iroda (NNI)	A rendőrség szerepe a kulturális javak védelmében, és az NNI Műkincsvédelmi Alosztály tevékenysége
10.10 – 10.30	Dr. Vigh Annamária közgyűjteményi főosztályvezető, Oktatási és Kulturális Minisztérium	Védettek-e a közgyűjteményi tárgyak? A közgyűjtemények jogi és fizikai biztonsága.
10.30 – 10.45		kávészünet
10.45 – 11.30	Dominique Lambert, csendőrszázados, Office Central de lutte contre le trafic des Biens Culturels, Franciaország	A Treima 2 adatbázis: egy új fejlesztésű rendőrségi eszköz a lopott műtárgyak felderítésére
11.30 – 12.00	Pascal Gelac európai kereskedelmi igazgató, LTU technologies, Franciaország	LTU Image-Seeker: hogyan gyorsíthatják meg a vizuális kereső alkalmazások a rendőrségi nyomozást a lopott műtárgyak területén
12.00 – 12.30	Serge Leroux műszaki iroda vezetője, Francia Múzeumok Igazgatósága, Kulturális és Kommunikációs Minisztérium, Franciaország	Hogyan védjük az időszakos kiállításokat? Amire figyelni kell, műszaki biztonság, új riasztóberendezések. A francia múzeumok kiállítási tapasztalatai.
12.30 – 13.00		kérdések, észrevételek, javaslatok
13.00 – 14.00		ebédszünet
14.00 – 17.10	levezető elnök: Dr. Deme Péter társadalmi kapcsolatok igazgatója, KÖH	délutáni ülés: társadalmi és üzleti szereplők
14.00 – 14.20	Dr. Galambos Henrietta jogi és regisztrációs osztályvezető, Szépművészeti Múzeum	Időszakos kiállításra kölcsönzött műtárgyak védelme a jog eszközeivel (kiállítási garancia, kiállítási viszontgarancia, jogi immunitás). A Szépművészeti Múzeum gyakorlata.
14.20 – 14.40	Einspach Gábor igazságügyi szakértő	Az igazságügyi szakértői tevékenység szerepe a kulturális javak védelmével összefüggő hatósági munkában
14.40 – 15.00	Kieselbach Tamás galériatulajdonos, műgyűjtő	Hogy lenne jó? – Amit én erről gondolok. (A műkereskedő, a műgyűjtő szempontjai.)
15.00 – 15.15	Mózzessy Gergely püspöki levéltáros, gyűjteményigazgató, Egyházmegyei	Katolikus egyházi erőfeszítések a liturgikus műkincsek védelmére

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

	Gyűjtemény, Székesfehérvár	
15.15 – 15.30	Dr. Berecz Ágnes elnök, Országos Református Gyűjteményi Tanács	Műkincsvédelem a református egyházban - áttekintés és esetek
15.30 – 15.45		kávészünet
15.45 – 16.05	Ercse Sándor biztonságtechnikai vezető, Allianz Hungária Biztosító Zrt.	Műkincsvédelem a biztosító szemével
16.05 – 16.25	Takács Péter biztonságtechnikai mérnök, B-Consulting Kft.	Műtárgyak elektronikus védelme
16.25 – 16.45	Bozsányi Tamás, termék manager, Persecutor Vagyonvédelmi Kft.	Korszerű megoldások a műkincsek és műtárgyak védelmére – a hő-és fényvédő, illetve ultraerős biztonsági fóliák
16.45 – 17.00		kérdések, észrevételek, javaslatok
17.00 – 17.10		Zárszó

Könyvbemutató

KŐFARAGÓK MŰHELYTITKAI

címmel a hazai műemlékvédelem példamutató személyisége, Szakál Ernő kiadatlan könyve mégis megjelenik.

Szakál Ernő még életében adta át a képekkel gazdagon ellátott kéziratot a Kő című szaklap kiadójának-szerkesztőjének. A kézirat egyes részei, ókorról szóló részek olvashatók voltak a Kő lapban. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával elindult a szerkesztés és a nyomdai előkészítés. A megjelenés **2006. decemberében** várható.

Szakál Ernő munkásságának sokrétűségét mutatja, hogy kőszobrász restaurátorként a szakma történetét és kézműves csínját-bíjját tanulmányozta és ismerte. A magyar műemlékvédelem történetében meghatározó volt tudása és szemlélete, a nagyszerű múlt töredékekből való hiteles rekonstrukciójának új iskoláját teremtette meg: Ha csak a visegrádi palota kútházainak rekonstrukcióit és a siklósi vár gótikus zárterkélyének rekonstrukcióját említjük, akkor állításunk igazolt. Az előszót **Dávid Ferenc** művészettörténész írja.

Dr. Vukov Konstantin

Szakál Ernő halálának ötödik évfordulójára a Kőfaragók műhelytitkai kötetet a Magyar Kőszövetség gondozásában jelenteti meg a Kő c. szaklap kiadója (tel. 378-2460, koujsag@t-online.hu).

Kérjük, előfizetéssel támogassa Szakál Ernő, Kőfaragók műhelytitkai kötet megjelenését, egy példány támogatói ára 5000 forint. A támogatásként megajánlott összegnek megfelelő példányszámot megküldjük előfizetőnknek. A befizetett közhasznú támogatásról igazolást állítunk ki.

Magyar Kőszövetség (közhasznú társadalmi szervezet)
1013 Budapest, Döbrentei utca 6.
számlaszám: OTP 11711041-20859150

MISKOLCI RENDEZVÉNYEK

November 18.: XXXII. Nemzetközi Formációs Táncfesztivál

November 25.: Síborze

November 25.: „Bartók +...” a Miskolci Nemzetközi Operafesztivál ünnepi gálakoncertje

November 26.: Halász Judit gyermekkoncertje

November 26-tól: „Ünnepváró” – Adventtől Karácsonyig

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

November 29.: Koncz Zsuzsa koncert a Művészetek Házában

Kiállítások:

December 30-ig Munkácsy kiállítás a Herman Ottó Múzeum központi épületében

Decemberi előzetes

December 1.: A Fogyatékosok Világnapja alkalmából városi rendezvénysorozat

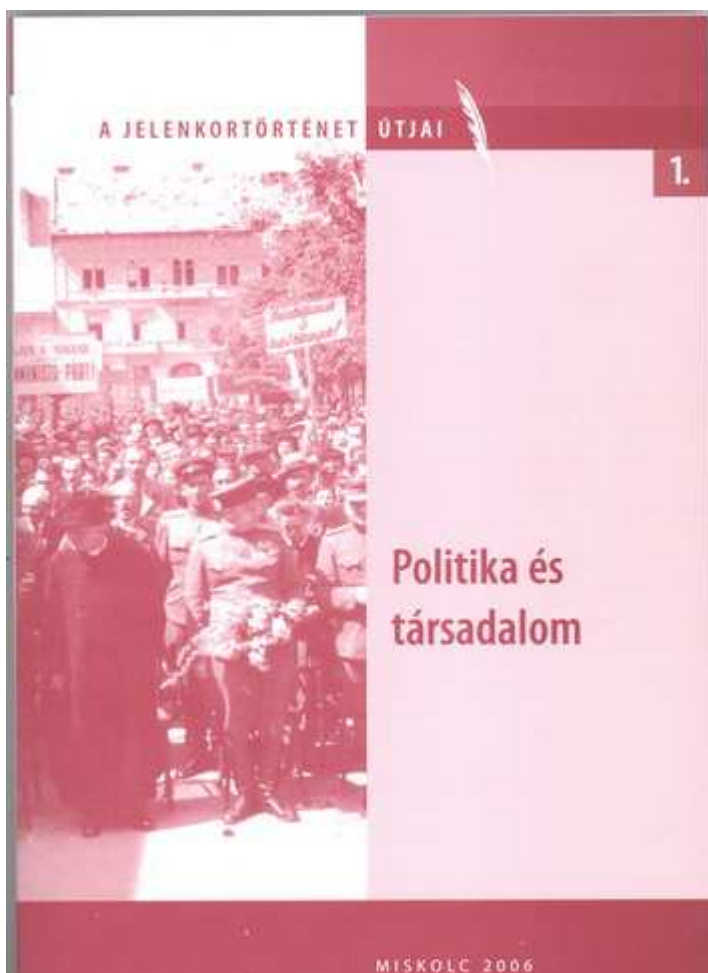
December 7-9.: Kortárs Művészeti Napok

December 4 -8.: Lengyel filmhét

Forrás: Miskolci Polgármesteri Hivatal Kulturális és Vendégforgalmi Osztályának turisztikai hírlevele

AJÁNLÓ

Czetz Balázs- Szűts István Gergely (szerk.): A Jelenkortörténet útjai 1. Politika és társadalom, Miskolc, 2006.

Az elmúlt hónapban mutatták be azt a – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Új- és Jelenkori Tanszéke, valamint a Miskolci Jelenkortörténeti Műhely által közösen szerkesztett – tanulmánykötetet, amely egykori és mai egyetemi hallgatók, doktoranduszok írásait tartalmazza. A szerzők mindannyian annak a 2004-ben alapított Miskolci Jelenkortörténeti Műhelynek tagjai, amely azzal a céllal jött létre, hogy a társadalomtörténeti kutatások iránt érdeklődő, aktív egyetemisták számára közös fórumként szolgálhasson. Már a kezdetektől főként történészek és kulturális antropológusok alkotják a csoportot, amely az állandó filmklubok mellett 2005 októberében önálló konferenciát is szervezett. Az itt elhangzott előadások írásos változatait tartalmazza a néhány hete megjelent tanulmánykötet.

A hat szerző öt alkotása térben, időben és témaválasztásban is széles spektrumon mozog, ennek ellenére mégis közös bennük, hogy a XX. század Magyarországnak olyan egyedi, ám több vonatkozásban mégis jellegzetes problémáira igyekeztek fókuszálni, amelyek a politika és a társadalom közötti szövevényes kapcsolódásokra adhatnak újabb válaszokat.

Czetz Balázs a katolikus egyház és a kommunista párt viszonyait vizsgálta Fejér megyében, az 1948-as évben. Levéltári források alapján jól nyomon követhető, hogy a későbbi állampárt milyen egyedi és általános módszerekkel igyekezett az egyház szerepét saját képére formálni, majd megszüntetni. Különösen érdekes a bodajki búcsúról és Mindszenty József bíboros itt elhangzott prédikációjáról készült titkos jelentések elemzése, valamint a megvádolt egyházi személyek melletti szolidaritás különböző formáinak bemutatása.

Feczko Ágnes és Pavlics Tamás dokumentumfilmjükhöz készítettek egy kísérő tanulmányt. Filmjükben a budapesti Központi Szeminárium kispapnövédekének az 1956-os forradalomban betöltött szerepeit

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

igyekeztek feltárni az érintettek visszaemlékezésein és az ellenük lefolytatott perek aktáin keresztül. A kötetben található írás, mint ahogy azt a szerzők is hangsúlyozzák, csak a filmmel együtt értelmezhető, hiszen itt főként csak módszertani és történeti háttéranyagokat kívántak közölni.

Kunt Gergely közel száz év népiskolai, majd általános iskolai tankönyveit használta fel arra, hogy az egyes politikai korszakok oktatásában megjelenő történelmi személyek, események kultuszteremtő gyakorlatait megvizsgálja. A Bach-korszaktól a Rákosi-rendszerig bezárólag, a történelemszemlélet, öndefiníció, etnocentrizmus és politikai legitimitás kérdéskörei mentén közelített az iskolai tankönyvekhez. A kutatás rávilágított arra és megerősíti azt az vélekedést, hogy az ártatlannak tűnő kisiskolai tankönyvek is az aktuális rendszer iránti lojalításra nevelik a gyermekeket.

Miheller Hajnalka a 20. század második felének társadalmi életét vizsgálta Kiskunhalason. A tanulmány bemutatja, hogy az 1949-re felszámolt egyesületek helyett a halasiak milyen, a hatalom által megtűrt szervezetek égisze alatt folytathattak politikától független vagy azzal ellenséges közösségi életet. Sorra veszi az 1945 után alakult intézményeket, társaságokat, amelyek a kiskunhalasi kulturális és társadalmi élet meghatározói maradtak a rendszerváltásig, illetve átalakulva, újjal feltöltődve napjainkig.

Szűts István Gergely a két világháború közötti Sátoraljaújhelyhez kötődő ünnepi és hétköznapi határdiskurzusokat elemezte. Egyfelől a trianoni határ megjelenése által életre hívott narratívákat és öndefiníciós kísérleteket, másfelől pedig a 1920-as és 1930-as években a városhoz kötődő irredenta kultuszok tárgyi, képi, írásos és szóbeli rekvizitumait vizsgálta. Különösen fontos, hogy a kultuszok megismeréséhez és megértéséhez, a kultuszteremtők céljait is megvizsgálta, így könnyítve meg a jelenség értelmezési lehetőségeit.

A Műhely ezzel a kötettel egy sorozatot kíván életre hívni, amely a tervek szerint minden évben egy konferenciából és az ehhez kapcsolódó tanulmánykötetből állna. A soron következő tanácskozást a tervek szerint 2007 márciusában rendezik és az itt elhangzottakat még ugyanebben az évben meg is jelentetik.

A Műhelyről és a kötetről bővebb információ: szutsig@mailbox.hu

Dolgozatok az Erdélyi Múzeum érem- és régiségtárából

Új sorozat I. (XI.) kötet. 2006.

Az erdélyi régészet alapítójaként tisztelt Posta Béla által 1910-19. között szerkesztett hasonló címet viselő periodika az Erdélyi Múzeum Egyesület kiadványaként jelent meg. A 10 évfolyamot megért Dolgozatok végét a „bekövetkezett imperiumváltás okozta, amely szemléletével és gyakorlatával ellehetetlenítette a magyar tudományosság intézményeit.” Az 1920-as és 1940-es években történtek kísérletek a folyóirat feltámasztására, de ezek nem jártak nagyobb sikerrel.

Az erdélyi magyar tudományos élet, az Erdélyi Múzeum Egyesület 1990-es újjászervezése után, most érte el azt az időt, hogy a kutatók egy ifjú generációja, az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány és a Posta Béla Egyesület közreműködésével útjára indíthassa a Dolgozatok új sorozatának I. kötetét.

A puha borítású, ragasztott kötésű tanulmánykötet majd egy tucat művészettörténeti és régészeti témájú dolgozatával, jó minőségű, ugyan fekete-fehér, de igényes, fényezett papírra nyomott képmellékleteivel színvonalas kötet benyomását kelti.

Az őskor kutatását két dolgozat képviseli. László Attila a Cucuteni kultúra A1-4 fázisainak radiokarbon minták alapján végzett vizsgálatát mutatja be. Eredményei alapján az A1-4 fázisok nem csupán kronológiai fejlődést mutatnak, hanem stílusjegyek különböző csoportjainak területi elkülönülését, egymás mellett élését is.

Molnár Zsolt és Imecs Zoltán a Nagykárolyi síkság és az Ér vidékének középső bronzkori tell telepeit elemzi. Térinformatika és térképrendszerek segítségével vizsgálják a tellek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát, társadalmi struktúrájuk esetleges változásait, egymásra hatásait.

A honfoglalás korának társadalmi szerkezetét, illetve ehhez kapcsolható három, egymástól markánsan elkülönülő felfogást, és ezek viszonyát vizsgálja Takács Miklós. Jelen dolgozata a 2005. évi Csíkszeredai III. Erdélyi Magyar Régészeti Konferencián elhangzott referátumának írásbeli változata. Györffy Zsolt,

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

marosvásárhelyi múzeum régésze, az erdélyi 13.-14. századi tarajos sarkantyúkat vette górcső alá. A képi ábrázolások és írott források által eddig ismert képet, az ideálisnak nem mindig nevezhető körülmények között feltárt/megtalált tárgyi darabokkal egészíti ki. A német modell alapján, a precízen 3 csoportra és több alcsoportra osztott darabok bemutatását gazdag képanyag kíséri.

Botár István – Grynaeus András – Tóth Boglárka közös cikke az erdélyi dendrokronológiai kutatások első, de máris meglepő eredményeit közli. A Csíki medencében, több középkorinak tartott templomtorony faanyagán végzett vizsgálat bebizonyította, hogy ezek egy döntő része csupán a 17. század utolsó harmadában, 18. század első felében épült.

Lupescu Radu a torockószentgyörgyi és a hasonló nevű torockói vár birtoklás- és építéstörténetét igyekszik tisztázni, és egymástól elkülöníteni. Emödi Tamás és Kiss Lóránd az ormányi református templomon végzett kutatásával annak rohamos pusztulásáról szeretett volna képet adni. A jelenleg hívek nélkül álló templom építésére egy periódusban a 13.-14. század fordulóján került sor, a barokk korban csupán kisebb kiegészítéseket hajtottak rajta végre.

Bálint Ágnes a brassói fekete templom 17. század végi újjáépítéséről szól tanulmányában. Egy eddig még kiadatlan, Johannes Retsch brassói szenátor nevéhez köthető német nyelvű számadáskönyv adatai alapján nyerhetünk képet a templom tetőszerkezetének és a templomhoz, plébániához kapcsolódó épületek felújításáról az 1689-es tűzvész után. A dolgozat végén közlésre kerül a német nyelvű számadáskönyv betűhív átirata is.

Végezetül Orbán János a nagymultú Teleki család sáromberki kriptájának építéstörténetéhez szolgál adatokkal és dolgozata végén forrásközléssel.

Gál-Mlakár Viktor

PÁLYÁZATOK

CIKÓRIA PROGRAM - PÁLYÁZAT WEBES MEGJELENÉSRE

A Pótkávé - Kultúr, Művész, Média online kulturális magazin szerkesztősége pályázatot hirdet ingyenes weboldal kialakítására olyan kultúrával, művészetekkel foglalkozó szervezeteknek, melyek nem rendelkeznek honlappal, vagy jelenlegi honlapuk már elavult, hibás, nehezen karbantartható.

A pályázatok benyújtási határideje: 2006. december 1. (Nonprofit)

Bővebb információ:

2120 Dunakeszi Szilágyi u. 3.; Tóth Zsuzsanna - Pótkávé - Kultúr, Művész, Média Online kulturális magazin

E: info@potkave.hu , cikoriaprogram@potkave.hu

I: <http://www.potkave.hu>

T: (06 70) 315 9396

IMPRESSZUM

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél. A Herman Ottó Tudományos Egyesület és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Irodájának értesítője. Megjelenik havonta, csak digitális formában. Szerkesztők: Hajdú Ildikó (hil.di@freemail.hu) és Paszternák István (istvan.paszternak@koh.hu) Postacímünk 3530 Miskolc, Rákóczi utca 11. Tel./fax: +36 46 508-927 (KÖH). A szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet a Hírlevélben megjelenített valamennyi véleménnyel, nézettel. A Hírlevél változatlan formában szabadon sokszorosítható, továbbküldhető. Képeink, szövegeink felhasználása a forrás megjelölésével lehetséges. (Forrás

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2006. november

nélkül megjelent képeink az Internetről származnak.) Hírlevelünk korábbi számai letölthetőek a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal honlapjáról a http://www.koh.hu/index.php?_mp=nyitolarp&_amp=MSKHIRL címen. A Hírlevél ingyenes, megrendelni, vagy a megrendelést lemondani egy, a szerkesztőknek küldött e-maillal lehet. A megrendelők e-mail címeit a Szerkesztőség semmilyen formában nem használja fel és nem adja tovább. Híreink részben a Kultur Pont aktuális hírleveléből származnak. Látogassa meg partnerünk honlapját a www.kulturpont.hu címen!